

Puławy, 6 marca 2024 r.

Pan Paweł Maj

Prezydent Miasta Puławy

**Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego
w Puławach za 2023 rok.**

Podstawy prawne regulujące pracę Zespołu:

- Ustawa z dn. 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U.2005 Nr 180 poz.1493) - od 22 czerwca 2023 r.
- Ustawa z dn. 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005r. Nr 180, poz.1493 z późn.zm.) - do 21 czerwca 2023 r
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” - od 22 czerwca 2023r.
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”- do 21 czerwca 2023r.
- Uchwała Rady Miasta Puławy z dn. 6 września 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.
- Uchwała Rady Miasta Puławy z dn. 4 kwietnia 2013r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.
- Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na rok 2023 dla miasta Puławy.
- Regulamin pracy Zespołu Interdyscyplinarnego w Puławach.

Plan 2023 – 20.000 zł; wykonanie 2023 – 19.792,94 zł

Wydatki dotyczyły:

- sfinansowania wynagrodzenia psychologa realizującego grupowe wsparcie psychologiczne dla osób stosujących przemoc,
- sfinansowania szkolenia w Zakopanem dla 2 członków Zespołu Interdyscyplinarnego o tematyce „Zadania i Kompetencje członków Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz członków Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup Diagnostyczno-Pomocowych. Rola jednostek samorządu terytorialnego w przeciwdziałaniu uzależnieniom i przemocy domowej”,
- sfinansowania zorganizowanej przez Zespół Interdyscyplinarny konferencji szkoleniowej w dniu 12 września na temat przemocy wobec dzieci i młodzieży, w tym wynagrodzenia dla trojga prelegentów,
- prenumeraty dwumiesięcznika poświęconego problematyce przemocy „Niebieska Linia”,
- zakupu książek dotyczących problematyki przeciwdziałania przemocy domowej: „Przeciwdziałanie przemocy domowej - analiza zmian” autorstwa Piotra Piskozuba i Grzegorza Wrony, „Diagnoza i psychoterapia sprawców przemocy domowej” Doroty Dyjakon, „Przemoc rodzinna” Agnieszki Lewickiej-Zelent,
- zakupu książki „Na oczach wszystkich” Katarzyny Włodkowskiej (13 szt.) jako upominku dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego kończącego kadencję w związku ze zmianą Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- zakupu materiałów i artykułów do obsługi Zespołu i grup diagnostyczno-pomocowych,
- zakupu artykułów promujących działalność Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zespół Interdyscyplinarny realizował działania mające na celu przeciwdziałanie przemocy domowej.

Rok 2023 był rokiem wejścia w życie znowelizowanej Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która zaczęła obowiązywać od dnia 22 czerwca 2023 r. Od tego momentu jest to Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Poza zmianą nazewnictwa przemocy w rodzinie na domową, grup roboczych na diagnostyczno-pomocowe, ustawa wprowadziła szereg zmian. Jest to min. powiększenie katalogu osób mogących doświadczać lub stosować przemoc domową, nałożenie na osoby stosujące przemoc obowiązku ukończenia programu korekcyjno-edukacyjnego lub psychologiczno-terapeutycznego, uznanie dziecka wychowywanego w rodzinie przemocowej za osobę doznającą przemocy.

Zmienione zostały formularze „Niebieska Karta A”, „Niebieska Karta B”, „C” i „D”.

Ustawa nałożyła na gminy obowiązek powołania nowych Zespołów Interdyscyplinarnych, tym samym Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z chwilą powołania nowych przestały istnieć. Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego przez Prezydenta Miasta Puławy nastąpiło 15 września 2023 roku. Zespół opracował regulamin określający szczegółowe warunki funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego w Puławach oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych.

W budynku MOPS oraz w razie potrzeby w miejscu zamieszkania rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” odbywały się spotkania z osobami doznającymi przemocy oraz odrębnie z osobami stosującymi przemoc.

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w 2023 r. ukierunkowana była przede wszystkim na zadania mające na celu zmniejszenie zjawiska przemocy domowej poprzez promowanie profilaktyki, udzielanie profesjonalnej pomocy osobom doznającym przemocy oraz działania ukierunkowane na osoby stosujące przemoc domową.

Podejmowano również działania mające na celu integrowanie i koordynowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym budowanie współpracy pomiędzy instytucjami odpowiedzialnymi za realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w Puławach. Osoby doświadczające przemocy kierowane były do Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy i w Kryzysie, w którym zatrudnieni są pracownik socjalny, psycholog, psycholog dziecięcy, psychoterapeuta i prawnik. Z uwagi na realizowany w SOW projekt z funduszy norweskich „Siła jest w nas”, ukierunkowany na przeciwdziałanie przemocy wobec osób starszych i niepełnosprawnych, pracownicy socjalni pracujący w grupach diagnostyczno-pomocowych kierowali do projektu osoby doświadczające przemocy lub nią zagrożone, o ile spełniały kryteria wiekowe.

Posiedzenia Zespołu do września 2023 roku odbywały z częstotliwością nie mniejszą niż raz na 3 miesiące, a od września raz na dwa miesiące. Posiedzeń było łącznie 6. Podczas spotkań opracowywano strategię pracy Zespołu, planowano i omawiano jego działania, przedstawiano sytuację rodzin objętych działaniami w ramach procedur „Niebieskie Karty”, które zostały wszczęte pomiędzy jednym a kolejnym posiedzeniem Zespołu. W przypadku wątpliwości grupy diagnostyczno-pomocowej powołanej do realizacji procedury „Niebieskie Karty,” dotyczących kierunku dalszych działań w rodzinie, koordynator grupy przedstawiał sprawę na posiedzeniu Zespołu, który po analizie udzielał wskazówek co do dalszego postępowania w sprawie.

Zespół występował również o stanowiska i opinie prawne w różnych kwestiach związanych z realizacją swoich zadań. Wątpliwości natury prawnej na bieżąco konsultowane były z radcą prawnym, specjalistą prawa pomocy społecznej.

Działania realizowane przez Zespół dotyczyły następujących obszarów:

Obszar 1: Profilaktyka i edukacja społeczna

Celem nadrzędnym działań podejmowanych w tym obszarze było poszerzanie wiedzy mieszkańców Puław na temat zjawiska przemocy domowej i możliwości uzyskania pomocy ze strony różnych instytucji i podmiotów. Był on realizowany poprzez działania informacyjne, takie jak:

1. Rozpowszechnianie ulotek informacyjnych kierowanych do:

- dorosłych mieszkańców Puław, zawierających podstawową wiedzę o zjawisku przemocy domowej, ze wskazaniem instytucji świadczących pomoc osobom dotkniętym przemocą,
- osób doznających przemocy,
- osób stosujących przemoc, w tym objętych procedurą „Niebieskie Karty”.

2. Rozpowszechnianie materiałów promujących działania Zespołu.

3. Aktualizowanie strony internetowej MOPS.

Na stronie internetowej MOPS w zakładce „Przeciwdziałanie przemocy domowej” zamieszczane są informacje na temat działań służb w zakresie przeciwdziałania przemocy

domowej, procedury „Niebieskie Karty”, podstaw prawnych regulujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Znajdują się tam dane teleadresowe instytucji z terenu miasta Puławy świadczących pomoc osobom doznającym przemocy domowej, jak również druki formularzy „Niebieska Karta” do pobrania.

4. Regularny udział członków Zespołu w wydarzeniach organizowanych przez Urząd Miasta Puławy, Fundację BezMiar i Ośrodek Kuratorski nr 1, jak również inicjowanie przez członków Zespołu działań profilaktycznych, wychodzących naprzeciw oczekiwaniom społecznym tj.:

- Przeprowadzenie przez trzech członków Zespołu Interdyscyplinarnego wraz z policjantką z Zespołu ds. Profilaktyki Społecznej Nietletnich i Patologii Wydziału Prewencji Komendy Powiatowej Policji w Puławach zajęć warsztatowych dla młodzieży z Zespołu Szkół nr 3 dotyczących problemu przemocy domowej – w dn. 13.04.2023 r.
- Zakup maskotek dla dzieci wychowywanych w rodzinach z problemem przemocy domowej w miesiącu maju 2023 r. i dystrybuowanie ich do końca 2023r.
- Kampania społeczna „Puławy dla Rodziny” w związku z przypadającym 15 maja Międzynarodowym Dniem Rodziny. W ramach wsparcia rozdanych zostało 50 voucherów do kina dla członków rodzin dotkniętych problemem przemocy.
- Prelekcja na temat przeciwdziałania przemocy domowej i działalności Zespołu Interdyscyplinarnego, przeprowadzona przez Przewodniczącą i Zastępcę przewodniczącej podczas II Konferencji Ośrodka Kuratorskiego nr 1 w Puławach - w dn.5.06.2023r.
- Uczestnictwo w Dniu Otwartym Policji - w dn.30.05.2023r.
- Spotkanie szkoleniowe z asystentami rodziny, w związku z mającą wejść w życie w dniu 22.06.2023 r. znowelizowaną Ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
- Udział w festynie integracyjnym w ramach organizowanego przez MOPS Projektu „Siła jest w nas”, dotyczącego przeciwdziałania przemocy wobec osób starszych i niepełnosprawnych
- Zajęcia korekcyjne (grupowe wsparcie psychologiczne dla osób stosujących przemoc domową) - zajęcia 2 razy w miesiącu odbywały się przez cały 2023 r.
- Konferencja szkoleniowa w dn.12 września 2023r., celem której było poszerzenie wiedzy i umiejętności przedstawicieli służb. Zajęcia były prowadzone przez troje specjalistów z zakresu przeciwdziałania przemocy.
- Nordikiada – w dn. 16.09.2023 r.
- szkolenie w Zakopanem dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych na temat przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej w świetle znowelizowanej Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej – w dn. 19-22.11.2023r.
- Szkolenie w ramach Projektu „Society for All” dotyczące pracy z dziećmi z traumą – w dn. 27-28.11.2023 r.
- Mikołajkowy finał „Nordikiady”- w dn. 2.12.2023r.
- Szlachetna Paczka 2023r. - udział członków Zespołu Interdyscyplinarnego wraz z pracownikami MOPS w ogólnopolskiej akcji pomocy rodzinom potrzebującym.

W/w wydarzenia promujące zdrowy styl życia oraz ideę trzeźwości wśród mieszkańców Puław stały się okazją do zaprezentowania działalności Zespołu Interdyscyplinarnego. Członkowie Zespołu udzielali informacji na temat problematyki przemocy oraz działalności Zespołu. Ponadto rozdawano mieszkańcom Puław ulotki informacyjne oraz artykuły promocyjne.

Obszar 2: Zapewnienie kompleksowej pomocy członkom rodzin, w których występuje przemoc.

1. Działania w ramach procedury „Niebieskie Karty”

W celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemy domowej w indywidualnych przypadkach Zespół podejmował interwencję w rodzinie w ramach procedury „Niebieskie Karty” tworząc grupy diagnostyczno-pomocowe.

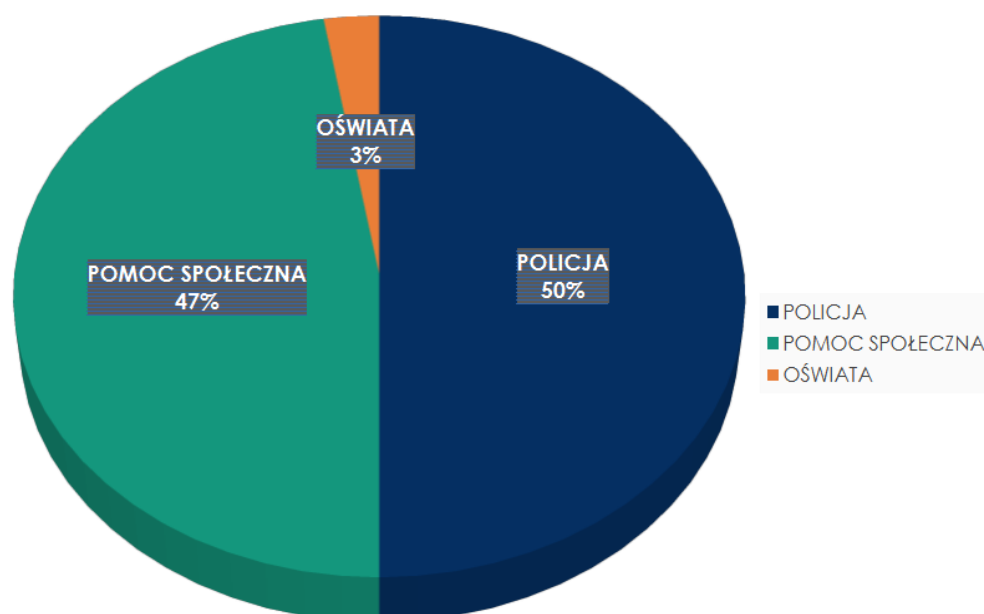
Działania grup diagnostyczno-pomocowych w konkretnych rodzinach obejmowały m.in.:

- diagnozę sytuacji rodzinnej,
- opracowanie i realizację planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemy domowej,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemy,
- dokumentowanie działań podejmowanych przez członków grup diagnostyczno-pomocowych,
- wnioskowanie o wszczęcie dalszego postępowania przez sąd, prokuraturę lub Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- kierowanie osób doznających przemy domowej do Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia

W roku 2023 do przewodniczącej Zespołu wpłynęło 152 formularze „Niebieska Karta A”, z których 116 stanowiło wszczęte procedury, a 36 było kolejnymi formularzami sporządzonymi w ramach już toczącej się procedury. Były one sporządzone przez przedstawicieli podmiotów wymienionych w ustawie o przeciwdziałaniu przemy domowej:

- policję – **76**,
- jednostki organizacyjne pomocy społecznej – **72**,
- oświatę – **4**.

Wykres 1. Liczba „Niebieskich Kart” sporządzonych przez poszczególne podmioty w 2023 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ZI

W 2023 roku **zostało powołanych 116 grup roboczych i diagnostyczno-pomocowych** w celu udzielenia pomocy konkretnym rodzinom. Skład grup był dostosowywany do skali problemów i potrzeb danej rodziny. Łącznie uczestniczyło w nich **81 osób**. Grupy diagnostyczno-pomocowe spotkały się **662** razy.

Tabela 1. Skład grup roboczych i diagnostyczno-pomocowych w 2023 roku.

Lp.	Instytucja/podmiot	Liczba osób powołanych do grup roboczych	Liczba grup roboczych z udziałem przedstawicieli danej instytucji/podmiotu
1.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	8	116
2.	Komenda Powiatowa Policji	9	116
3.	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	11	52
4.	Oświata	35	41
5.	Sąd	13	33
6.	Stowarzyszenie MONAR	2	5
7.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	1	1
8.	Ochrona zdrowia	1	1
9.	Żandarmeria Wojskowa	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ZI

W **92** sprawach została podjęta decyzja o zakończeniu procedury w związku z ustaniem przemocy w rodzinie, uzasadnionym przypuszczeniem o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy.

W **37** przypadkach zakończono procedurę, rozstrzygając o braku zasadności podejmowania działań.

Działania instytucjonalne w ramach procedury „Niebieskie Karty” w 2023 roku przedstawia tabela nr 2.

Tabela 2. Działania instytucjonalne w ramach procedury „Niebieskie Karty” w roku 2023.

Lp.	Działania instytucjonalne	Liczba wniosków
1.	Zawiadomienie prokuratury	24
2.	Skierowanie wniosku do Sądu	21
3.	Skierowanie wniosku do MKRPA	46

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ZI

Ponadto zostało podjętych szereg działań wobec osób doznających przemocy oraz stosujących przemoc i członków ich rodzin m.in. w formie:

- udzielenia pomocy finansowej zgodnie z ustawą o pomocy społecznej,
- wsparcia psychologicznego,
- wsparcia pedagogicznego,
- pomocy prawnej,
- kierowania do udziału w grupie wsparcia dla kobiet doznających przemocy,
- kierowania do różnych form wsparcia psychologicznego dla osób stosujących przemoc.

Powyższe działania w wielu wypadkach przyczyniły się do poprawy sytuacji rodzin, w tym wychowywanych w nich dzieci.

Ponadto:

- Zespół ściśle współpracował z grupami diagnostyczno-pomocowymi. Z przewodniczącą konsultowane były wszystkie sprawy, natomiast z całym Zespołem najtrudniejsze przypadki w ramach procedury „Niebieskie Karty”;
- Zespół poddawał analizie zgłaszane trudności, problemy związane z realizacją procedury „Niebieskie Karty”, pracą grup diagnostyczno-pomocowych oraz proponował nowe rozwiązania mające na celu usprawnianie obowiązujących procedur i dostosowanie ich do aktualnych potrzeb.

2. Grupowe wsparcie psychologiczne dla osób stosujących przemoc.

Zajęcia były ukierunkowane na zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc, a tym samym zmniejszenie ryzyka dalszego stosowania przemocy, jak również zwiększenia zdolności do samokontroli agresywnych zachowań i konstruktywnego współżycia w rodzinie. Realizacja zadania miała miejsce w okresie styczeń - grudzień 2023 r., w wymiarze średnio dwóch spotkań w miesiącu, trwających po 2 godziny. Grupa miała charakter otwarty. Uczestniczyło w niej łącznie 17 osób (15 mężczyzn i 2 kobiety).

Obszar 3: Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej w Puławach.

- Udział członków Zespołu oraz grup diagnostyczno-pomocowych w szkoleniach z zakresu problematyki przemocy domowej. W 2023 r. Przewodnicząca ZI Katarzyna Koter, Zastępca

przewodniczącej ZI Aleksandra Chadaj, oraz członkowie grup diagnostyczno-pomocowych z ramienia MOPS Monika Targońska i Edyta Polak uczestniczyły w październiku i listopadzie w szkoleniach w Zakopanem i w Wiśle. Tematyka szkoleń dotyczyła zmiany ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, pracy w grupach diagnostyczno-pomocowych w ramach prowadzonej procedury „Niebieskie Karty” oraz uzależnień behawioralnych.

- Zorganizowanie przez Zespół Interdyscyplinarny w dniu 12 września 2023 r. konferencji szkoleniowej „Przeciwdziałanie przemocy wobec dzieci i młodzieży”, podczas której specjaliści z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, pracujący z dziećmi i młodzieżą dr Beata Bocian-Waszkiewicz, Pani Katarzyna Wodyńska oraz dr Marek Mudant wygłosili trzy prelekcje:

„Jak w świetle współczesnych zagrożeń budować bezpieczne otoczenie nastolatka?”

„Jestem ale nie chcę być – depresja i tendencje samobójcze u dzieci i młodzieży.”

„Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie i budowanie skutecznej strategii pracy z rodziną dotkniętą przemocą w świetle zmiany Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem dobra małoletniego.”

- Uczestnictwo członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych w konferencjach poruszających problematykę przeciwdziałania przemocy, organizowanych przez MOPS w dniu 12.12.2023 r. oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w dniu 22.11.2023 r.

- Edukacja członków grup diagnostyczno-pomocowych w ramach indywidualnych spotkań prowadzonych przez przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego.

Realizowane przez Zespół Interdyscyplinarny działania były zgodne z założeniami Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na rok 2023 dla miasta Puławy.